

Особливості інформаційного забезпечення аналізу власного капіталу

Шевчук О.А., к. е. н., Тернопільський національний економічний університет

Власний капітал доцільно розглядати в обліковому та фінансовому аспекті. Обліковий аспект передбачає оцінку внесків до капіталу підприємства та його подальшу зміну пов'язану з подальшими внесками, отриманням чистого прибутку та інших причин які призводять до змін власного капіталу. Фінансовий аспект базується на розумінні власного капіталу як різниці між активами підприємства та його зобов'язаннями.

Аналіз власного капіталу має такі основні цілі як: виявлення основних джерел формування власного капіталу; визначення методів, які прямо чи опосередковано впливають на фінансову стійкість підприємства; визначення правових, договірних та фінансових обмежень у розпорядженні прибутком; оцінка пріоритетності прав на отримання дивідендів.

Власний капітал підприємства складається з власного та залученого капіталу. До джерел власного фінансування відносяться надходження в якості перерозподілу, а саме кошти цільового призначення і цільового фінансування.

Таким чином аналіз власного капіталу дає можливість виявити його основні завдання такі як: забезпечення безперервності діяльності; гарантії захисту капіталу кредиторів і можливих збитків; участь у розподілі отриманого прибутку; участь в управлінні підприємством. Величина залучених коштів характеризує можливість у майбутньому вилучень пов'язаних з раніше прийнятими зобов'язаннями.

Залучені кошти класифікуються на довгострокові більш одного року, та короткострокові до одного року. Завдяки залученим коштам підприємство має певні переваги, але також отримує певний ризик, щодо залучених коштів від кредиторів, що може довести до погіршення фінансового стану, а в деяких випадках наблизить підприємство до банкрутства. Тому важливим питанням в аналізі структури джерел коштів є раціональність співвідношень власного і залученого капіталу, чітке розуміння у необхідності додаткових коштів та контроль за подальшим використанням цих коштів. Доцільність використання додаткових коштів зменшує ризик фінансової нестабільності, який пов'язаний з залученими коштами.

На співвідношенні власного і залученого капіталу впливають фактори зумовлені зовнішніми та внутрішніми причинами а також від обраної фінансової стратегії. До таких факторів відносяться спосіб розміщення джерел майна у активах підприємства, термін одного обороту коштів, співвідношення тривалості виробничого комплексного циклу і терміну погашення кредиторської заборгованості, структура витрат підприємства.

Аналіз власного капіталу доцільно здійснювати з форми 4 фінансової звітності «Звіт про власний капітал», форми 1 фінансової звітності «Баланс», форми 5 фінансової звітності «Примітки до річної фінансової звітності». При аналізі варто вивчити склад, структуру і динаміку джерел формування капіталу, визначити фактори зміни величин, середньозважену вартість і фактори її зміни,

оцінити зміни які мали місце у пасиві балансу з позиції рівня фінансової стабільності, обґрунтувати оптимальний варіант співвідношення власного і залученого капіталу.

Отже, зауважимо, що при аналізі структури капіталу необхідно враховувати особливості кожної складової. Аналіз власного капіталу є необхідним аспектом при розробці відносно стабільної політики діяльності підприємства у ринковому середовищі.